

PVNCTVM II.

De Cancello.

TAB. VII.
Nomen.

Qui Latinis Cancellus, Graecis est *καρκινος*, Oppiano *καρκινης*. Plinius eum et Cancrum parvum sub Pinnotheris seu Pinnophylacis nomine confudisse videtur, ut Aldrovanus ostendit. Gallis Eremita, Bernardus Eremita dicitur. Eremitam, quod alios fugiens in testa quasi in solitudine vivat. Bernardum autem, quod vulgo in Gallia Bernhardus fatuos proverbio dictitent: hunc autem satuam, quod crusta tectus, chelas habens, quae ad vitam tuendam satis esse possent, alienas domos in quibus latitet, quaerat. Exactissime ab Aristotele describitur.

Communis fere est, ait Philosophus Crustatorum et Testatorum socius, quippe qui specie locustis simili spectatur, nascique seorsum per se solitus est. Verum quod testam deinde petit, quam ingressus est, hinc similis testa contextis animantibus est: quapropter is in ancipiti esse, genuque sibi vindicare utrumque videtur. Forma tamen, (quod simplicius dixerim) similis Araneis est, nisi quod partem capiti, et pectori subditam ampliorem quam Aranei habent. *Cornicula* duo rufa tenuia gerit, quibus oculi totidem subjacent, qui nunquam intro recedant, ut Cancerorum, sed semper eminentes appareant. Os sub iis est, quod veluti capillamentis pluribus circumdatur. Iis pedes subiuncti duo, bifurces, quibus cibum ori admovent. Bini item utriusque adhaerent lateri, et tertius parvus. *Thoracis* pars inferior mollis tota est, dissectoque sinu pallidum intus cernitur. Meatus ab ore ad ventrem pergit. Foramen excreimenti perspicuum nullum potest. Pedes ac thorax duritiem prae se ferunt, sed minus quam *Cancri*. Nexu nullo testis adhaeret. *Buccinarum* ac *Purpurarum* modo solutus liberque vagatur. Omnes sinistrum pedem crassiorem dextro habent. Cum enim in testa circa medium corporis complicati vivant, quantum dextrae parti compressae alimenti ac proinde incrementi dece-

dit, tantum sinistram liberiori ac laxiori accrescit. Bellonius addit, *Oculos* instar Astaci elatos habere, quos porrigit ac contrahit, maculis albis distinctos. *Dentes* osseos. Ab ore *oesophagus* tenuis ut filum ad stomachum protenditur. *Intestina* bis tantum revolvuntur: ac qui in ejus stomacho viridis humor spectatur, is in intestinis appetet candidus.

Tres ipsorum species Aristoteles differunt. *Oblongior est*, qui Turbinem scilicet ingreditur, quam qui Neritum. Qui in Naticē degit, dextrum bifurculatum pedem parvum habet, cum laevum grandiusculum habeat, eoque potissimum ingrediatur. Ad tertiam spectare videtur, de quibus idem ita. Sunt inter Cochleas, quae inter se bestias habent Astacis parvis similes, quae in fluminibus cognoscuntur. Sed ea differentia, ut praemollem intra suam testam carunculam habeant, forma qualesnam sint ex dissectionibus contemplare. Nos hic ternas Icones damus.

Scaligero *Squilla minima*, Vasconibus Civada, dicitur. Pugillatim enim devoratur. Reperiuntur in pisiculis, pedes novissimos latiusculos habent, ut ad nandum utiles sint. In faxosis locis, coeno, et luto versantur. Ex eodem cogniti credidit Aristoteles, sed perperam. Ad latera enim adhaerent tanquam racemi aut globuli ova filo annexa. Et observatum est mares a foeminis aperte distingui. Nati conchulas ingrediuntur; ubi excrevere in ampliores transeunt.

Usum et in Cibis habent. Dorion enim apud Athenaeum, inter hepsetos refert. Gesnerus, Coctum odorem, colorem et saporem fluviatilis habuisse scribit. Bellonius non esse edulem, sed Julidibus, Channis, Percis, et id genus saxatilibus gratissimum ait. Galenus eorum uolu Mullos deteriores, et mali odoris evadere testatur: sed forte hoc de Cancellis, qui in spongiis, et qui *τραχεια* a foetido colore dicuntur, sumendum est. Et tantum de Crustaceis.

APPEN-

Aldrov.
l. 2. c. 26.
Descriptio.Arist. H. A.
l. 4. c. 4.Differen-
tiae.Arist. H. A.
l. 5. c. 15.

Usus.